

svetujem novega kandidata, moža, ki naše okraje, naše potrebe dobro pozna, ki je sedaj popolnem neodvisen pa tudi voljen nas zastopati v Gradci, to je naš bivši okrajni komisar, sedaj umirovljeni cesarski svetovalec g. Jerman' [Gromovito živijo zadoni.]

G. Jerman razlaga potem svoje politične misli. Pravi v gladkej slovenščini: mnogo domoljubov mi je ponudilo, tukaj za poslanca v Gradec oglasiti se. Voljen sem častnemu pozivu ustreči, ker imam sedaj časa dovolj, sem neodvisen in tudi so mi razmere tukaj znane, ker sem mnogo let služboval in prepotoval te okraje kot okrajni komisar.

Ako me izvolite, vedite, da se držim in bodem držal narodno-konservativne stranke ter prizadeval rane celiti, katere je nemško-liberalna stranka vsekala Slovincem pa kmetskimi ljudem. Oni so mnogo žalili versko prepričanje ljudstva. Jaz se bodem temu upiral in zahteval zlasti, da se nedelje in prazniki svetijo in delavcem potrebni počitek privošči. V šolskih zadevah rečem, da se otroci preoblagajo v šolah s predmeti. Tako se pa zanemarjajo glavni predmeti in pogosto otroci naposled prav čitati in pisati ne znajo. Učitelji temu niso krivi, ampak novi šolski red, od liberalcev upeljan. Tudi sem zoper čisto nemške šole za slovensko dečo. Slovincem treba slovenskih šol, kakor Nemcem nemških. O takšnih šolah, kder slovensko dečo v tujem, še nepoznanem nemškem jeziku poučujejo, da se sledeča prisposoda povedati: na mizi stoji skleda polna dobre jedi, nemški otrok ima žlico v rokah, slovenskemu pa dajo nož in kos lesa, naj si žlico naredi; preden si žlico izreže, najedel se je nemški otrok uže do sita. Sploh Slovenec naj ima slovenske šole pa v zadnjih letih se naj uči nemški jezik s pomočjo slovenskega. [Dobro].

Volilni red je kmetom krivičen, a le mestom ugoden, ta sedaj komandirajo in sebi v korist vse obračajo. Občine so s posli preobložene in župani so dostikrat pravi trpini. Zahteva se od njih, česar se niso učili. Zato jim treba pisačev, kar zopet denarjev stane. Domo vinska postava je tudi slaba. Naj bi se pre naredila, da občine nebi plačevale za tistimi, ki se kam preselijo pa ubožajo; hlapci, dekle, delavci itd. bi naj tam, kder so 10 let služili, dobili domovinsko pravico, da jih nebi na stare dni rojstnej občini dopošiljali v oskrbovanje. Okrajni zastopi bi se naj celo odpravili ali vsaj pre naredili. Doklade občinske, okrajne in deželske so uže močno napete in skoraj vse se nalaga gruntnim posestnikom. Vse to so nemški liberalci zakrivili in še posebno kmetske ljudi v dolgove in kremplje oderuhov spravljali. Naredili so postave ptičem, ribam, rakom in zverjadi v obrambo, na obrambo kmetskega stanu pa še mislili niso. Tema se more konec

storiti, če pri volitvah povsod spodrinemo nemške liberalce in jihove kandidate.

To so moje misli v političnih rečeh in če me izvolite za svojega poslanca, smete prepričani biti, da se bodem vselej tega slovenskega, narodnega in konservativnega programa držal. [Dobro, dobro, živijo.]

G. grajščak Lenček priporočuje zatem v iskrenih besedah izvoliti g. Jermana, ter na to uže sedaj pri odbiranji volilnih mož gledati. Slovenci naj trdno vkup držijo, kakor zvezane šibice. Vsako posebej kdor bodi prekrhne, vseh pa nihče ne more. Bodimo torej složni, spodrinimo, izbacnimo povsod narodne izdajalce, Judeže, nemškutarje in volimo v Brežicah enoglasno cesarskega svetovalca gosp. Jermana. [Predlog se sprejme enoglasno in navdušenim živijo klicanjem.]

Predsednik g. Vršec sklene zatem zborovanje, ki je itak uže čez dve uri trajalo, v krepkih besedah izražajoč željo, da povsod zmajajo Slovenci!

Ta volilni shod je res bil sijajen. Hvala in slava vsem, ki so pripomogli k tolikemu uspehu. Zastopani bili so vsi trije okraji. Sedaj narod vé, kako imenitne so bližnje volitve, on spoznava, da mu je treba značajnega Slovence poslati v Gradec, zvedenega pa tudi zgovornega moža. In vse te lastnosti najde v osebi g. Jermana in zato ga bode tudi volil. Bog zivi bodočega poslanca slovenskega g. Jermana!

Vrli Šmarjčani počastili so zbrane s telegramom: slava gospodom govornikom, borečim se za svete pravice naše; bivši podsredniški kaplan pa: Vrli Podsredjani in vsi zbrani Slovenci, ravnajte se po zlatih besedah govornikov.

A skrc!

Mil. gospod dr. Jakob Misja, knezoškof ljubljanski.

Presvitli cesar so graškega kanonika in vodjo škofijske pisarne mil. g. dr. Misjo imenovali za knezoškofa ljubljanskega. To je vesela vest za celi slovenski Štajer, posebno pa za lepo Mursko polje, kjer so se dr. Misja 30. junija 1838 v vesi Mavti, fare sv. Križa, od poštenih slov. staršev rodili. Žalibog sta že oba, oča in mati rajna. Še prav mlad je bil Jakob sprejet v mladeniško semenišče v Gradci, od koder je obiskoval c. kr. gimnazij in ga l. 1857 z izvrstnim uspehom dokončal; vseskozi je bil prvi med svojimi součenci. Že kot dijaka so ljubeznjivega Jakoba rajni škof graški, grof Otokar Attens, zmiraj pri sebi imeli, šolske počitnice so z njim preživali na škofovskem gradu Sekavi, in Murski poljanci se še radi spominjajo, da se rajni škof Attens niso nikdar v svoje ljutomerske vinograde peljali, da nebi

ljubi Jakob sedel na njihovi strani. Ko je bil potem l. 1857 v jeseni sprejeti v graško duhovno semenišče, so ga njegov največi dobrotnik škof Otokar poslali v Rim na visoke bogoslovske šole, v zavod Germanicum, kjer je do l. 1864 ostal ter se bogoslovskih in modroslovskih ved tako izučil, da je bil za doktorja sv. pisma promoviran. Za duhovnika bil je tudi v Rimu posvečen že 30. maja 1863. V domači fari je potem ponavljal sv. mešo na veselje svoje rodbine l. 1864 meseca septembra. O kako smo pač veseli bili na tej primiciji. Neka mamica je rekla: Kako so pač lepi mladi gospod, da bi jih človek kar gledal. Najpred so mladega doktorja nastavili za nadzornika v dijaškem semenišči v Gradci, kjer so učili latinski jezik in zgodovino, pa že za leto dni so jih škof Otokar imenovali za svojega dvornega kaplana, in sedanji graški škof Janez so jih odlikovali zaporedoma s častnimi naslovi. Postali so l. 1876 knezošk. konzistorijalni svetovalec, vodja šk. pisarne in izpraševalec pri župnijskih preskušnjah. L. 1879 so dobili zlati križec na prsi ter so postali kanonik graškega stolnega kapitela.

Novo imenovani škof so poleg svojega prevelikega posla še vendar bili tudi pisatelj, ter so nedavno napisali tako znamenito knjigo glede gmotnega stanja duhovstva, da so jo morali kar trikrat zaporedoma natisniti. Tudi neko slovensko knjižico so pred leti izdali, katero so pa samo svojim najbližjim doposlali. Kratko rečeno: Dr. Misja so izgledni duhovnik, vrl in zvest sin svete matere kat. cerkve, iz srca ljubeč tudi svojo slovensko mater, in močno pohlevnega in prijaznega obnašanja, tako da si vsako srce kar na mah pridobijo. Zategadeliz očlega srca častitamo beli Ljubljani, da dobi tako odličnega pastirja. — Tudi „Sl. Gospodar“ se močno veseli tega imenevanja, ker so blagi gospod dr. Misja tudi naročnik njegov. — Zivelí knezoškof ljubljanski!! —

K.

Gospodarske stvari.

Kako z brejimi svinjami ravnati.

Brž v početku brejasti in dokler vlastnost brejih živali od drugih ločene postrežbe ne zahteva, smejo se breje svinje z drugimi svinjami v skupnem hlevu držati. Hlev mora pa dosti prostoren biti in suho ležišče podajati, da se živali ne gujetejo in tako svojega zdravja v nevarnost ne stavijo.

Le če je svinjak dosti prostoren, se sme brejim svinjam v njem pokladati, sicer se mora to pa zvonaj goditi. Če vreme dopušča, naj se breje živali, kolikor le mogoče, na prostem puš-

čajo. Zmerno gibanje jim posebno dobro daje. V toplejših poletnih mesecih se smejo živali tudi pod milim nebom po noči puščati, če je le za to poskrbljeno, da imajo suho in prikladno ležišče. Ko pa brejast napreduje in se živalim že tudi poznati začčenja, kar se v tretjem mesecu zgodi, prasica postaja bolj težka in neukretna, lena in rada poležava na lagodnem in nji priličnem ležišču. Tudi telesno se ne sme preveč prenapenjati. Ako je navada, da se svinje na pašo gonijo, morajo visoko breje prasice doma obdržavati, ker jim vsi veliki telesni potruđi zelo škodujejo. Posebno pa to velja o takih prasicah, ki imajo prvokrat povreči.

Posebno obilnega krmjenja pa ravno ni treba in je navadno zadosti, ako je krma telesnemu blagostanju živinčet primerna. Prasice se morajo tedaj srednje dobro krmiti, niti preveč, niti premalo se jim sme dajati.

Svinja je itak bolj nagnjena k odebelenju in če se jim preveč in predobro polaga, se debelē na račun mladičev. Ti se potem subí in mali uležajo in k temu pride še neugodna okolnost, da se svinja manj rada in manjkrat buka. Pa tudi preslabo se živali ne smejo držati, ker se potem prenaglo porabijo, zelo izhujšajo in jim potem ko so povrgle, potrebnega mleka pomanjkuje, tako da so mladiči dostikrat v nevarnosti gladovanja.

Najboljša krma za breje svinje je po mnogih skušnjah, repa, krompir, pomije in mlečni odpadki, temu nasproti pa so krupe in stročji sad manje priporočati. Če se hoče svinjam v času njihove brejosti in takrat ko dojijo mladiče, kaj posebuo krepivnega podati, tako se najbolj priporočajo ovsene krupe.

Kar se kuhinjske pijače tiče, se mora pomniti, da ta pijača ne sme v sebi imeti soljenih mesenih ostankov. Mali darovi soli so svinjam pitancam koristni, breje svinje lahko po soli škodo trpijo in celo poginejo.

Nekteri polagajo brejim svinjam na dan vsaki po $\frac{1}{2}$ kilo turšične krupe in 1 kilo otrobov, zraven tega pa po zimi ostankov iz žganjarij s pšeničnimi otrobi pomešane in pa pomije, po leti pa zeleno, kratko rezano rudečo deteljo.

Blizo 14 dni predno svinja povrže, se mora breja žival od drugih ločiti in v poseben hlev zapirati, ki mora potrebno lagodnost za visoko brejo svinjo in za pričakovane prasce podajati. Hlev mora za to dosti prostoren biti, mokre izločke dobro skozi spuščati in sploh suho in snažno ležišče podajati. Tudi korita ne smejo previsoka biti, da mora svinja lahko iz njih jesti. Svinja je o tem času navadno prav težka in neukretna, rada poležava in se ne sme veliko nadlegovati. Mora se z njo sploh rahlo ravnati. Dobro je tudi, če se tisti, ki ji